

Protokół Nr 27/2023
posiedzenia Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
z 23 października 2023 r.

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosław Słoma otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i przywitał członków Komisji, a także zaproszonych uczestników posiedzenia.

Obecni członkowie Komisji:

1. p. Jarosław Słoma– Przewodniczący Komisji,
2. p. Magdalena Palińska– Wiceprzewodnicząca Komisji,
3. p. Teresa Astramowicz-Leyk,
4. p. Miron Sycz.

Nieobecni członkowie Komisji:

p. Zbigniew Homza.

Goście uczestniczący w posiedzeniu Komisji:

1. prof. dr hab. Stanisław Achremczyk,
2. p. Maria Olga Sycz, dyrektor Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia i przedstawił planowany przebieg obrad Komisji. Następnie zapytał, czy są uwagi do proponowanego porządku posiedzenia. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie nad jego przyjęciem.

Za przyjęciem porządku posiedzenia głosowało 4 członków Komisji, przeciw - 0, wstrzymało się - 0.

Przyjęty porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Informacja związana z przygotowaniem obchodów 500-lecia Hołdu Pruskiego, wydarzenia istotnego dla historii Warmii i Mazur.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 26/2023 z 18 września 2023 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

3. Informacja związana z przygotowaniem obchodów 500-lecia Hołdu Pruskiego, wydarzenia istotnego dla historii Warmii i Mazur.

Przewodniczący Komisji zaprosił do zabrania głosu prof. Stanisława Achremczyka, który na wstępie podkreślił, że obchody 500. rocznicy traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego są ważnym przedsięwzięciem w skali kraju i regionu. Następnie przypomniał tło historyczne obu wydarzeń i przedstawił ich wpływ na dzieje Polski. Zwrócił m.in. uwagę, że Hołd Pruski był zwycięstwem polskiej dyplomacji, ponadto zapoczątkował falę polskiego osadnictwa w Prusach Książęcych, tym

samym dając początek krainie nazwanej później Mazurami. Dodał także, że rok 1525 można uznać za początek samorządu terytorialnego (sejmu krajowego) na ziemiach Księstwa Pruskiego i zaznaczył, że po tym czasie nastąpił rozkwit kultury, literackiego języka polskiego i szkolnictwa.

Kontynuując prof. Stanisław Achremczyk podkreślił wagę obchodów 500. rocznicy Hołdu Pruskiego w budowaniu poczucia regionalnej tożsamości, przypomnienia roli kultury i szkolnictwa w dziejach regionu. Następnie zaproponował podjęcie działań, które upamiętnią ww. rocznice, m.in. poprzez:

- umieszczenie tablic poświęconych rocznicy Hołdu Pruskiego w Ełku, Piszcu i Szczytnie,
- wydanie polskiego przekładu dzieła Krzysztofa Hartknocha *Stare i Nowe Prusy*,
- publikację *Atlasu historycznego Warmii i Mazur* (w wersji elektronicznej i papierowej),
- druk *Dziejów Mazur* (w wersji syntezy naukowej, a także popularno-naukowej),
- organizację wystawy muzealnej, która ukaże historię regionu na tle ogólnopolskim i europejskim, -
- nakręcenie filmu oświatowego ukazującego historię Warmii i Mazur,
- organizację konferencji naukowych, sympozjów i cyklu odczytów.

Na zakończenie prof. Stanisław Achremczyk zaznaczył, że niezwykle istotnym jest fakt, aby zostały trwałe pamiątki obchodów tych ważnych rocznic i podkreślił, że każda rocznica buduje tożsamość, zwłaszcza młodego pokolenia, oraz jego przywiązanie do regionu.

Przewodniczący Komisji podziękował za wystąpienie i podkreślił, że w przyszłorocznym budżecie samorządu województwa powinny znaleźć się środki na przedsięwzięcia związane z obchodami omawianych rocznic.

Szef Kancelarii Sejmiku, p. Wiktor Leyk poinformował, że w związku z obchodami 500 rocznicy traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego, biskup Paweł Hause dodatkowo zaproponował wydanie reprintu pierwszego polskiego *Katechizmu* Jana Seklucjana, a także *Ortografii polskiej* Stanisława Murzynowskiego i zaznaczył, że stanowią one historię języka polskiego.

Kontynuując wyraził zdanie, że umieszczenie w Ełku, Piszcu i Szczytnie płyt upamiętniających wydarzenie z 1525 roku jest ciekawą inicjatywą.

Ponadto p. Wiktor Leyk wysunął propozycję wykonania kopii dwóch obrazów, tj. *Traktatu toruńskiego* Mariana Jaroczyńskiego oraz *Hołdu Pruskiego* Jana Matejki, i zorganizowanie ich ekspozycji w jednej z sal olsztyńskiego zamku.

Zgodził się także, że w projekcie budżetu na rok 2024 powinny zostać zabezpieczone środki na organizację obchodów 500. rocznicy traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego.

Kolejno głos zabrała p. Maria Olga Sycz, dyrektor Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, która zaproponowała, żeby w działania związane z ww. obchodami wpisać także projekt edukacyjny skierowany do szkół.

Na zakończenie dyskusji Przewodniczący Komisji zaznaczył, że widzi potrzebę przyjęcia Stanowiska Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w sprawie poparcia idei uczczenia rocznicy 500-lecia traktatu krakowskiego oraz Hołdu Pruskiego w województwie warmińsko-mazurskim, a następnie zaproponował treść dokumentu.

W dalszej części Przewodniczący Komisji poddał pod głosowanie Stanowisko Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie poparcia idei uczczenia rocznicy 500-lecia traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego w województwie warmińsko-mazurskim w 2025 roku oraz udziału samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w organizacji obchodów ww. rocznic.

Za pozytywnym przyjęciem ww. Stanowiska głosowało 4 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

Stanowisko Komisji stanowi załącznik nr 1

4. Sprawy różne i wolne wnioski.

Szef Kancelarii Sejmiku poinformował, że odbył spotkanie z przedstawicielem Towarzystwa Przyjaciół Immanuela Kanta z Niemiec, który nawiązując do inicjatywy Komisji o ustanowienie roku 2024 Rokiem Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach, wyjaśnił, że Towarzystwo we współpracy z Archiwum Państwowym w Olsztynie zorganizowało warsztaty młodzieżowe poświęcone temu wybitnemu filozofowi. Dodał także, że przedstawiciele Towarzystwa są zainteresowani współpracą w przyszłym roku i chcą zorganizować podobne warsztaty, tym razem m.in. z udziałem młodzieży z Ukrainy, Białorusi i Litwy.

5. Zatwierdzenie Protokołu nr 26/2023 z 18 września 2023 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 26/2023 posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się 18 września 2023 r. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie.

Za pozytywnym przyjęciem ww. Protokołu głosowało 4 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

6. Zakończenie posiedzenia.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował członkom Komisji za udział w obradach. Następnie zamknął posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 23 października 2023 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak

**Stanowisko Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 23 października 2023 r.**

**w sprawie poparcia idei uczczenia rocznicy 500-lecia traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego
w województwie warmińsko-mazurskim w 2025 roku oraz udziału samorządu województwa
warmińsko-mazurskiego w organizacji obchodów ww. rocznic.**

Komisja uznaje obchody 500 rocznicy traktatu krakowskiego i Hołdu Pruskiego za ważne przedsięwzięcie w skali kraju i regionu. Hołd Pruski z roku 1525 to zwycięstwo polskiej dyplomacji, która przedłożyła wartość pokoju nad wojnę. Zgoda na uznanie reformacji w Prusach Książęcych było oznaką polskiej tolerancji wyznaniowej. Hołd Pruski dał początek wielkiej fali polskiego osadnictwa w Prusach Książęcych, krainy nazwanej później Mazurami. Rok 1525 można uznać za początek samorządu terytorialnego (sejmu krajowego) na ziemiach księstwa, które to tradycje kontynuuje obecny sejmik województwa warmińsko-mazurskiego. Po 1525 roku nastąpił rozkwit kultury, literackiego języka polskiego, szkolnictwa. Te przytoczone fakty podkreślają wagę 500-lecia Hołdu w budowaniu poczucia regionalnej tożsamości, przypomnienia roli kultury i szkolnictwa w dziejach regionu. Historia buduje wspólnotę ponad podziałami politycznymi i takie przesłanie powinna nieść rocznica Hołdu Pruskiego, która przyczyni się również do promocji regionu w Polsce i krajach sąsiedzkich.

W związku z powyższym Komisja wnioskuje o zabezpieczenie przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego w budżecie w 2024 roku środków finansowych na realizację działań związanych z obchodami 500 rocznicy Hołdu Pruskiego w regionie i zwraca się do Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o uwzględnienie przedmiotowego stanowiska.

Przewodniczący
Komisji ds. Mniejszości Narodowych
i Etnicznych

Jarosław Słoma